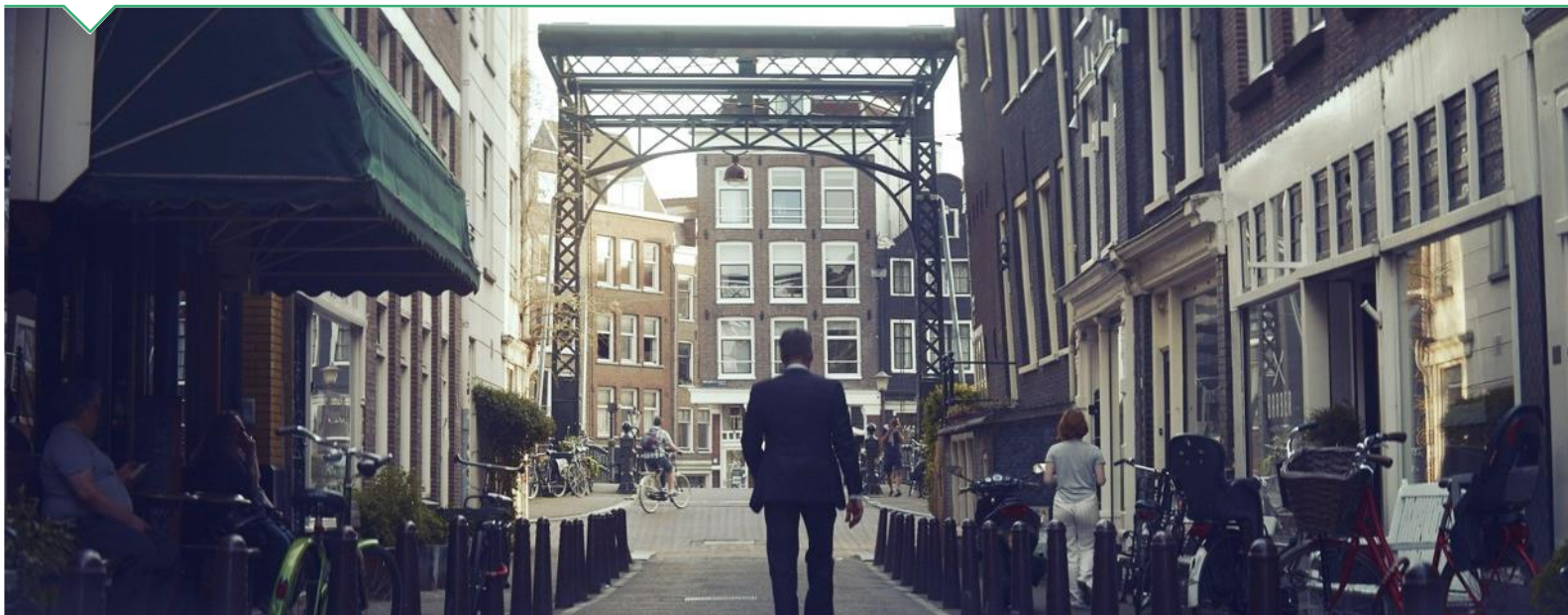

Verifieerbare vorderingen

Stibbe

2 november 2021

RU Groningen congres 'Classificatie van vorderingen' - G.A.J. Boekraad

Verifieerbare vorderingen in beweging

- Positieve recht op gebied van classificatievraagstuk in faillissement grote veranderingen ondergaan: grote gevolgen voor omvang van de verifieerbare vorderingen = faillissementsvorderingen
- Twee vragen centraal in deze voordracht:
 - Welke vorderingen zijn volgens positief recht verifieerbaar of zouden dat m.i. moeten zijn
 - Knelpunten rond verifieerbare vorderingen
- Positieve recht is grotendeels rechtspraak-recht.

Verifieerbare verplichtingen: de uitgangspunten

- *Paritas Creditorum*: rangorde én concursus
- *Default*: vorderingen zijn verifieerbaar, tenzij...
- Andere classificatie behoeft dus rechtvaardiging:
 - Boedelvordering: toerekening aan beheer en vereffening t.b.v. faillissementsschuldeisers
 - Niet-verifieerbare vorderingen: fixatiebeginsel
 - Praktisch aspect
 - Failliet mag vermogen niet binden (art. 24 Fw)

Vanaf 1990: Hoge Raad op een dwaalspoor

- Vaste rechtspraak HR: 'toedoen-criterium'
- *Default* uit oog verloren:
 - teveel boedelvorderingen en niet-verifieerbare vorderingen
 - daarmee automatisch: te weinig verifieerbare vorderingen

Herstel in HR 19 april 2013, Koot Beheer/Tideman q.q.

- Boedelschulden:
 1. op grond van de wet
 2. door curator in hoedanigheid aangegaan
 3. gevolg van handelen of nalaten curator in strijd met op hem rustende verbintenis of verplichting
- Vorderingen die voortvloeien uit t.t.v. faillietverklaring bestaande rechtsverhouding en die geen boedelschuld zijn, zijn verifieerbaar.
Vragen:
 - geen nadere toets?
 - geen deadline?

HR 23 mrt. 2018, Credit Suisse /Jongepier II

- Nuancering: na faillissement ontstane vordering alleen verifieerbaar indien geen uitbreiding aanspraken die schuldeiser t.t.v. faillietverklaring al had
 - Deze nuancering weinig praktische betekenis
- Deadline: art. 108 lid1 Fw-oud (art. 127 lid 1 Fw-nieuw): 14 dagen voor verificatievergadering
- Ook na de verificatievergadering ontstane vorderingen verifieerbaar (mits voortvloeiend uit rechtsverhouding die t.t.v. faillietverklaring bestond) → verificatie ex art. 131 en 133 Fw

Wat te vinden van de nieuwe benadering HR?

- Nieuwe benadering betekent feitelijk:
 - Geen fixatie van vorderingen maar van rechtsverhoudingen
 - Feitelijk terug naar situatie van vóór HR 24 okt. 1980 (Solleveld II)
- Is goed: doet recht aan de *default*: zoveel mogelijk vorderingen verifieerbaar
- Resterende aandachts-/knelpunten:
 - Nakomingsvorderingen die op boedel drukken
 - Beëindigingsvergoeding arbeids/huurovereenkomst versus ontbindingsvergoeding ander type overeenkomst
 - Rentevorderingen
 - Publiekrechtelijke verplichtingen

Knelpunt: nakomingsvorderingen

- Nakomingsvorderingen uit duurovereenkomsten onbeperkt verifieerbaar – last voor boedel
- Belangrijkste oorzaken waarom het ‘schuurt’:
 - Criterium HR staat geen weging toe van feiten vóór en na faillietverklaring die aan materiële verschuldigdheid hebben bijgedragen
 - Curator niet bevoegd overeenkomsten te beëindigen

Knelpunt: beëindigingsvergoeding uit arbeids- en huurovk. vs. ontbindingsvergoeding

- HR 12 jan. 1990 (Van Gelder Papier), HR 14 jan. 2011 (Aukema q.q./Uni-invest) en HR 15 nov. 2013 (Romania Beheer)
versus:
- HR 13 mei 2005 (o.a. HR BaByXL)
- Rechtvaardiging onderscheid? Oorzaken:
 - ontbreken bevoegdheid curator beëindiging contracten (vgl. WHOA, art. 373 Fw)
 - artikelen 39 en 40 Fw (achterhaald)

Knelpunt: rentevorderingen

- Artikel 128 Fw: niet-verifieerbaar
 - vóór HR Koot Beheer: in lijn met hoofdregel
 - na HR Koot Beheer: grote uitzondering
- HR 24 juni 2016 (Boelle II): HR niet contra-legem gegaan
- Op dit moment onder HR (conclusie AG De Bock ECLI:NL:PHR:2021:415): classificatie rente over boedelvordering?

Knelpunt: publiekrechtelijke verplichtingen...

- Classificatie publiekrechtelijke verplichtingen
- HR 4 juni 2021, Ridderkerkse Taxicentrale
 - overtreding milieuwetgeving vóór faillissement
 - na faillissement: verplichting bodemonderzoek en sanering
 - Gemeente last onder bestuursdwang / dwangsom aan curator
- Vraag: classificatie vordering vergoeding (i) kosten bestuursdwang en (ii) verbeurde dwangsom:
 - HR verwijst naar Afd. Bestuursrechtspraak RvSt en CBb: normadressaat curator, niet failliete rechtspersoon
 - Daarom boedelschuld van 3^e categorie uit Koot Beheer

... een nieuw dwaalspoor

- Erfenis uit verleden – *default*: zou verifieerbaar moeten zijn. Rechtvaardiging voor uitzondering?
- Niet: dat verplichting na faillissement ontstaat
- Wijziging normadressaat vanuit publiekrechtelijk perspectief voldoende rechtvaardiging voor afwijking van de *default*?
 - Noopt 3^e criterium Koot Beheer daar wel toe? Welke hoedanigheid curator bedoelt bestuursrechter?
 - Als 3^e criterium Koot Beheer daartoe noopt – behoeft die dan geen bijstelling?

... een nieuw dwaalspoor (vervolg)

- In herinnering: waarom toedoen criterium verlaten? Geen latente verplichtingen tot boedelschuld promoveren
- Toevalsaspect:
 - T.t.v. toedoen-criterium: techniek bijzondere wetgeving
 - affinancieringsverplichting (HR Frima/Blankers q.q.)
 - desinvesteringsverplichting (HR De Ranitz/Ontvanger q.q.)
 - Nu toevalsaspect: wijzigt normadressaat door faillietverklaring?
 - Omgevingswet (per 1 juli 2022?)
 - HR (Strafkamer) 2 feb. 2021 (ECLI:NL:HR:2021:112)
- Conclusie

Veel
dank!

Stibbe

Stibbe.com